

Uppdaterad 2016-03-03

Riktlinjer för VFU- verksamhetsförlagd utbildning

5 hp, varav 4,5 hp VFU inom ramen för 30 hp, svenska, Läs- och skrivinläring/läs- och skrivutveckling i undervisningskontext, VT 2016

Kursplan SV1007, årskurs F-3

Syftet med den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) är att förankra lärarutbildningen i konkreta och praktiska erfarenheter av undervisning och lärande. Målet är att få en växelverkan mellan den högskoleförlagda och den verksamhetsförlagda utbildningen, mellan teori och praktik. Reflektionen och diskussionen tillsammans med lärarna i verksamheterna är viktiga komponenter för att studenterna ska kunna sätta sig in i och förstå komplexiteten i läraryrket.

VFU-handboken, s. 4

Dessa riktlinjer läggs ut på Blackboard (Bb) och på Lärarutbildningens hemsida, samt mejlas till de lokala VFU-ledarna.

Välkommen till kursen!

Detta är din andra VFU-period. I den första VFU:n gjorde du en mindmap, tillsammans med din VFU-lärare, där du verkligen fick syn på allt som en lärare gör. Du fick dessutom både observera undervisning och testa på att undervisa själv.

En del av er gjorde kanske bara ett undervisningspass, nu är det dags att gå vidare. Det räcker inte denna gång med att endast göra uppgifterna för VFU-perioden. Du måste utmana dig mer; planera, genomföra och utvärdera fler undervisningspass. Ta utgångspunkt i progressionsmatrisen. Försök föreställa dig din väg mot den kolumn som ligger längst till höger – det är dit du ska ☺.

När du inte undervisar så observerar du. Du besöker kanske också närliggande verksamhet, pratar med rektor etc. Stäm av mot checklisten.

VFU-placering

Din VFU-placering finns på din personliga webbsida, där du tidigare fått kontonummer och lösenord. När din placering är klar ska du omgående ta kontakt med din/dina VFU-lärare, för att kunna planera VFU:n. Senast en vecka innan VFU-perioden börjar ska du träffa din VFU-lärare och upprätta en plan för VFU:n. Du som student ansvarar för att ha med dig VFU-uppgifter, närvaro/omdömesblankett, personliga mål, checklista etc. Du visar också dina tidigare omdömen för VFU-läraren. Observera att VFU-platsen endast kan garanteras om du har kontaktat din VFU-lärare i god tid och upprättat en plan för VFU:n (se sid. 9 i VFU-handboken).

De studenter som är i övningsskoleprojektet har redan från början en tätare kontakt med sin övningsskola.

Om du har frågor gällande VFU:n så titta i första hand i VFU-handboken, som du fick i pappersform när du började din utbildning och som du också hittar på VFU-hemsidan: <http://www.hh.se/vfu>

Det är viktigt att du är närvarande alla dagar. Om du skulle vara frånvarande en eller flera dagar väntar du med att lämna in blanketten tills alla dagar tagits igen. Vid längre frånvaro är det viktigt att dagar tas igen så sammanhängande som möjligt.

Enligt skollagen (2010:800) måste alla lärarstudenter visa utdrag ur belastningsregistret för rektor i det VFU-område där de gör VFU. Ha alltid ett aktuellt registerutdrag i din VFU-pärm! Länk till Polisen finns på VFU-hemsidan: <http://www.hh.se/vfu>

Tider

V. 8:

23 februari, kl.10-12, förseminarium, obligatoriskt. Du ska ha läst igenom dessa riktlinjer innan seminariet. Ta med din VFU-pärm.

V. 9-11:

VFU, obligatorisk ☺

V. 12:

22 mars, kl. 9-12, efterseminarium, obligatoriskt. Ta med din VFU-pärm och övrig dokumentation enligt nedan.

Mål för VFU

I en VFU-period knyts det teoretiska perspektivet, som du får dig till livs via föreläsningar, litteratur och seminarium/workshop här på Högskolan, samman med verksamhetsperspektivet och läraruppdraget.

Ur kursplanen SV1007. Detta arbetar du med under VFU:n i praktisk handling, egen reflektion och i handledning med VFU-lärare:

- planera, undervisa, dokumentera och bedöma, samt använda olika uttryckssätt och IKT som pedagogiska verktyg. ~~Bedöma barns läs- och skrivuppgifter är inte i fokus under denna VFU. I denna kurs menas med bedömning att man gör en bedömning/utvärdering av den egna undervisningen för att kunna göra nästa planering.~~—Uppdaterat 2016-03-03: I denna kurs menas med bedömning att man gör en bedömning av ett autentiskt elevunderlag, en elevtext och/eller en elevs läsning. Kravet är att man bedömer antingen det ena eller det andra, men inget hindrar att man bedömer båda elevunderlagen. Använd några av de verktyg du tränat på att på HH: Nya språket lyfter, Lundbergs God läsutveckling/skrivutveckling, performansanalys eller något bedömningsverktyg som tillämpas på skolan där du är.
- analysera och bedöma en språk- och identitetsutvecklande undervisning ur såväl ett svenskämnesperspektiv som ett ämnesövergripande perspektiv

Ur kursplanen SV1007. Detta gör du i förberedelsen inför och också under efterseminariet:

- beskriva aktuella teorier om språk, kommunikation, barns språk, läs- och skrivinlärning samt läs- och skrivutveckling
- redogöra för barns textvärldar i förhållande till deras språkutveckling samt deras läs- och skrivinlärning
- redogöra för olika kommunikativa gestaltungsformers betydelse för ett språkutvecklande arbete

Uppgifter under VFU

Du är med i skolan de 35 h som är arbetsplatsförlagd tid. De resterande ca 5 timmarna använder du till att planera och skriva på dina uppgifter.

På den här VFU:n tar du hjälp av alla de kunskaper du fått dig till livs:

- Föreläsningar och workshops gällande olika sätt att arbeta med läs- och skrivinlärning
- Workshops gällande ASL
- Genomgångar och workshops du haft i olika sätt att föra textsamtal (Chambers, Qta och Reciprocal)
- Föreläsningar och workshops där skönlitteraturen stått i fokus
- Workshops och uppgifter där du på olika sätt arbetat digitalt, Photo Story, Imovie, alla de appar och program du testat etc.
- De erfarenheter du har med dig av eget skrivande i olika uppgifter här på HH
- Besök på Stadsbibliotek och skolbibliotek
- Tio-i-topp-listorna som grundar sig på intervjuer med lärare
- Intervjuen du gjort med barn gällande deras textvärldar
- Dina tankar kring slutuppgiften i mediakursen där du kommer att göra en projektansökan som grundar sig på att förena barns och skolans textvärldar.
- Alla de egna erfarenheter du har med dig av grupparbete och enskilt arbete här på HH
- Kursens innehåll gällande IKT och mångkultur
- Alla de planeringar ni tränat på att skriva. Ni har oftast utgått från Skolverkets: *Allmänna råd: Planering och genomförande av undervisning.*
- Etc...

Berätta för din VFU-lärare om allt du har gjort!

1. Samtala med några barn om läsning och skrivning. Rådgör med din VFU-lärare vilka som kan passa, ett barn som kommit långt i utvecklingen och ett barn där intresset kanske inte väckts helt ännu.

Du kan t.ex. fråga barnen:

Hur lär man sig läsa/skriva?

Hur lärde du dig läsa/skriva?

Hur tror du att du kommer att lära dig läsa/skriva?

Vad har man för nytta av att kunna läsa och skriva?

Vilka läser och skriver mycket som du känner?

Vad använder de det lästa och skrivna till?

Be gärna barnen att både läsa något för dig och skriva något, om de kan.

Måste man kunna läsa och skriva vid TV, dator, mobiltelefon? Hur lär man sig det?

Fråga dem om teknikens betydelse. Läser/skriver de med dator? Har de mobiltelefon? Har syskon/kompisar dator/mobiltelefon?

2. Samtala med minst två lärare, din handledare och en till, om hur de arbetar med läs- och skrivinlärning resp. läs- och skrivutveckling när barnet kan de första grunderna?

Du kan t.ex. fråga:

Hur arbetar läraren med läs- och skrivinlärning?

Använder läraren speciella läs- och skrivinlärningsböcker? Vilka, hur och varför?

Använder läraren skönlitteratur/olika medier för att lära barn läsa och skriva? Vilka, hur och varför?

Hur arbetar läraren med den vidare läs- och skrivutvecklingen, när de lärt sig läsa och skriva?

Hur arbetar eller tänker sig läraren arbeta med media/dator/internet/mobil etc. utifrån Lgr

11? Se Lgr 11 syfte svenska: ”genom skilda medier” som hänger samman med centralt innehåll: ”Texter som kombinerar ord och bild, till exempel film, interaktiva spel och webbtexter” (årskurs 1-3).

3. Planera och arbeta med läs- och skrivinläring. Tänk kreativt utgående från era kunskaper i hela svenskkursen. Se ovan för en lista på allt ni gjort ☺.

Skriv en planering av undervisning för läs- och skrivinläring. Beroende på hur långt eleverna kommit kanske planeringen också behöver handla om läs- och skrivutveckling. Stäm av planeringen och ha förhandling med din handledare så att det fungerar med verksamheten och hur långt barnen kommit.

Genomför undervisningen. Fyra dagars undervisning för denna uppgift är antagligen rimlig (utspritt på de tre veckorna). Detta måste du prata med din VFU-lärare om. Det ska stämma med verksamheten. Detta är er chans att få planera och hålla i undervisning gällande läs- och skrivinläring.

Bedöm/utvärdera undervisningen. Be handledaren att filma dig. Det är ett kraftfullt verktyg för att analysera sin egen undervisning. Kanske du får filma VFU-läraren också ☺. Använd filmerna som en av flera utgångspunkter för efterhandledning. Andra utgångspunkter kan vara: observationsprotokoll, skriftliga reflektioner, artiklar där teori, didaktik eller metod beskrivs, etc.

4. I övrigt är du med på så mycket undervisning du kan och får. Titta i progressionsmatrisen, det är till högerkolumnen du ska. Planera och genomför fler pass än det som tillhör uppgift 3 ovan. Du kan också t.ex. genomföra rastaktiviteter eller aktiviteter på fritids. Du kan också t.ex. be om att få vara med vid en idrottslektion eller en lektion i något av de estetiska ämnena. Svenskämnet är ju fantastiskt på det sättet att det finns i alla ämnen. Vi kan inte göra mycket i skolan utan att språka och kommunicera ☺.

5. Se ovan under Mål för VFU:n gällande bedömning av ett elevunderlag.

Övrig tid observerar du. Du kan observera din VFU-lärare eller andra lärare. Titta också i din checklista, närliggande verksamheter skall besökas, du behöver få en bild av rektors uppdrag m.m.

Personligt mål: Ditt personliga mål skriver du överst i matrisen: närvaro/omdömesblankett. Detta mål tar antagligen avstamp i något du hade i formativ-rutan efter förra VFU:n.

Skriftlig dokumentation som tas med till efterseminariet

- närvaro/omdömesblankett och självvärdering som finns på hemsidan: <http://www.hh.se/vfu-grundlarare>, tas med till efterseminariet och lämnas till Maria. OBS! Ta kopia till dig själv och sätt i din VFU-pärm.
- Inträdesbiljett till efterseminariet, lämnas till Maria i pappersform: (se till att du har en till dig själv på papper eller i dator):
  - a) Den pedagogiska planeringen för uppgift 3.
  - b) Kort redogörelse för motiven för de didaktiska och metodiska val du gjort i din planering. Det är här du kommer att ha hjälp av att du och VFU-läraren tillsammans identifierat de hinder och möjligheter som finns i en aktivitet/undervisningssituation och att du samtalat med både barn och lärare om läsning och skrivning. Här ska det alltså

framgå på vilka grunder du valt ett visst sätt att framställa ett innehåll, på vilka grunder du valt ett visst sätt att arbeta med läs- och skrivinläring, på vilka grunder du valt ett visst sätt att organisera material, visst sätt att organisera grupper etc. I redogörelsen ska det framgå minst fem teoretiska begrepp/teorier/metoder/pedagogiska resonemang etc. (både från UVK 1 och svenskakursens litteratur) som visar att du kan koppla ihop praktiken/görandet med teorin. Redogörelsen upptar max två, A4-sidor, 1,5 radavstånd. Referensmarkeringar görs inne i texten, i anslutning till de begrepp, teorier, resonemang du hänvisar till. Du behöver dock inte skriva någon referenslista.

- Förhoppningsvis något mer ifyllt på checklistan. Dina anteckningar från samtalen med elever och lärare. Dina skriftliga egna reflektioner, efter varje dags slut. Dessa delar tar du med dig till seminariet. Det är viktigt att kunna visa för varandra och låta sig inspireras av andra när det gäller checklista och reflektion och dessutom hur saker och ting kan dokumenteras.

OBS! All dokumentation och din VFU-pärm med registret tas med till efterseminariet.

Bedömning

Betyg för VFU-delen är Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd. Bedömningen grundar sig på din VFU-lärares bedömning (Närvaro/omdömesblankett), din skriftliga dokumentation och din aktivitet under seminarier. Totalt är kursen på 5 hp, 4,5 hp är VFU och 0,5 hp är seminarier och uppgifter.

Hoppas att du får en trevlig och lärorik VFU!

/Maria Godolakis
maria.godolakis@hh.se

Eva Hansson
VFU-ledare F-6